

Skattestoppet

Skattestoppet får afgørende betydning for tilrettelæggelsen af finans- og udgiftspolitikken i de kommende år. Sammen med kravet om fastholdte, solide overskud på de offentlige finanser, fastlægger skattestoppet således rammerne for udgiftspolitikken.

I regeringsgrundlaget er fastlagt de overordnede principper for skattestoppet. På en række delområder præciseres og uddybes i dette papir, hvordan skattestoppet nærmere skal udmøntes.

Skattestoppets fem punkter

Skattestoppet består af følgende fem overordnede punkter:

- Ingen skat eller afgift må sættes op.
- Opkræves skatten eller afgiften med en procentsats, f.eks. momsen, bliver procenten ikke sat op.
- Opkræves skatten eller afgiften med et kronebeløb pr. enhed, f.eks. benzin- og dieselaafgiften, sættes kronebeløbet ikke op.
- Hvis der er tvingende grunde til at indføre eller forhøje en skat eller afgift, vil dette ske således, at merprovenuet ubeskåret anvendes til at sænke en anden skat eller afgift. Samme princip vil blive anvendt, hvis det af miljømæssige grunde er ønskeligt at indføre eller forhøje en miljøafgift. Såfremt Danmark bliver nødt til at sænke en skat eller afgift som følge af EU-beslutninger eller internationale aftaler, kan mindreprovenuet kompenseres gennem forhøjelser af andre skatter eller afgifter. Det forudsættes at en sådan omlægning er provenuneutral.
- Der lægges et loft over det kronebeløb, som boligejeren betaler i ejendomsværdiskat. Værdistigninger på fast ejendom vil derfor ikke udløse yderligere ejendomsværdiskat.

Nedenfor gennemgås den nærmere udmøntning af skattestoppet indenfor følgende delområder:

- (1) Ikrafttræden af skattestoppet
- (2) Statslige indkomstskatter og §20 regulering
- (3) Afgifter generelt
- (4) Afgifter, grænsehandel
- (5) Afgifter vedr. motorkøretøjer
- (6) Ejendomsværdiskat
- (7) Øvrige kommunale skatter
- (8) Kirkeskat
- (9) Skatteomlægninger
- (10) Gebyrer, brugerbetaling mv.

1. Ikrafttræden af skattestoppet

Skattestoppet har ubetinget virkning for beslutninger, der træffes af den nuværende regering. Derimod falder allerede besluttede skatte- og afgiftsændringer uden for skattestoppet. Pinsepakkens lempelser i personbeskatningen og forhøjelser af grønne afgifter på el, benzin og varme er således ikke omfattet af skattestoppet.

Ejendomsværdiskatten fastfryses på niveauet for forskudsregistreringen for 2002 (2001-vurderingen plus 5 pct.) eller den faktiske ejendomsværdiskat for 2002, hvis denne er lavere. Da den forskudsregistrerede skat er fastlagt og skattekortene trykt før regeringsskiftet er det besluttet at følge praksis i forhold til Pinsepakken og undlade at tilbageføre den allerede truffede beslutning.

Skattestoppet gælder også for kommunerne og amtskommunerne. Her er budgetterne for 2002 lagt fast før regeringsskiftet. Udmøntningen af skattestoppet på dette område kan derfor først få virkning fra 2003.

Der indføres desuden et loft over landskirkeskatten, således at ligningsbeløbet maksimalt må reguleres med udviklingen i priser og lønninger. De lokale kirkemyndigheder er anmodet om at overholde samme retningslinjer for de lokale ligningsbeløb, jf. Kirkeministerens henstilling til de lokale kirkemyndigheder herom. Da budgetterne for 2002 i lighed med de kommunale budgetter er fastlagt før regeringens tiltræden, udmøntes skattestoppet på dette område ligeledes med virkning fra 2003.

2. Statslige indkomstskatter og §20 regulering

Skattestoppet indebærer, at satserne i den statslige indkomstbeskatning fastholdes, idet dog pinsepakkens justeringer i 2002 gennemføres.

Hvert år reguleres en række beløbsgrænser i skattelovgivningen efter et reguleringstal, der fastsættes efter reglerne i personskattelovens § 20. Hensigten med reguleringen er, at den almindelige vækst i indkomsterne ikke skal resultere i en stigning i gennemsnitsskatten. Hvis beløbsgrænserne ikke indeksreguleres vil det indebære en stramning af beskatningen.

Der er enkelte fiskale gebyrer som indgår i §20 reguleringen. Disse vil udgå af reguleringsordningen med virkning fra 2003.

3. Afgifter generelt

Stykafgifter fastholdes i nominelle kronebeløb. For afgifter, som udgør en procentdel af ydelsens værdi, fastholdes procentsatsen

Provenuet fra de afgifter, der opgøres som en procentsats af ydelsens værdi, berøres dermed ikke af skattestoppet.

4. Særligt om omlægninger af hensyn til grænsehandel

Den 1. januar 2004 ophæves den såkaldte 24 timers regel, hvorefter rejsende til

Danmark kan passere grænsen frit uden mængdemæssige begrænsninger på de medbragte varer. Med henblik på at forebygge vækst i grænsehandelen vil regeringen fremsætte forslag om sænkninger af en række afgifter på spiritus, tobak og andre typiske grænsehandelsvarer, således at satserne reduceres over et antal år startende i 2003.

Tilpasningen af de danske afgifter er en nødvendig omlægning af hensyn til en EU-beslutning, og kan derfor finansieres som led i en skatteomlægning.

5. Særligt om afgifter vedr. motorkøretøjer

Vægtafgiften, den grønne ejerafgift samt skalaknækket for registreringsafgiften er alle angivet som kronebeløb. Siden 1997 har de været underlagt indekseringsordninger, hvor de hvert år automatisk opreguleres med satsreguleringsprocenten plus et tillæg.

Det er besluttet, at indekseringsordningen for vægtafgiften og den grønne ejerafgift samt den hidtidige 1 pct.point tillægsindeksering af skalaknækket for registreringsafgiften afskaffes.

I medfør af det generelle princip om ikke at ændre allerede trufne beslutninger fastlægges skattestoppet på dette område ud fra de allerede trykte girokort for 1. halvår 2002. Det indebærer, at satserne for vægtafgiften og den grønne ejerafgift for 2002 udgør det fremtidige nominelle loft. Tillægsindekseringen af skalaknækket for registreringsafgiften afskaffes med virkning fra 1. januar 2003.

6. Ejendomsværdiskat

Der lægges fra 2002 et loft over ejendomsværdierne, hvoraf ejendomsværdiskatten beregnes, således at den for en boligejer i samme bolig fremover ikke kan overstige ejendomsværdiskatten beregnet af vurderingen pr. 1. januar 2001 med tillæg af 5 pct. eller af ejendomsværdien pr. 1. januar 2002, hvis denne er mindre.

Hvis ejendomsvurderingen i fremtiden falder til under dette niveau, falder ejendomsværdiskatten også.

Kommer der efterfølgende stigninger, stiger ejendomsværdiskatten igen, men den kan aldrig overstige et beløb svarende til ejendomsværdiskatten beregnet af ejendomsværdiloftet. De hidtil gældende begrænsningsregler for år til år stigningen i ejendomsværdiskatten bevares.

Reduktioner i ejendomsværdiskatten i 2002, som følge af begrænsningsreglerne for stigninger i tidligere år, udløses ikke til betaling i senere år.

Ved flytning til anden ejerbolig bevares de hidtidige regler således, at de nedslag, der har været givet for ejerboliger erhvervet før 2. juli 1998, bortfalder. Ejendomsværdiskatten bliver dog ikke beregnet af et større grundlag end det laveste af ejendomsværdien for 2001 plus 5 pct. eller 2002 ejendomsværdien.

Værdien af nyopførte boliger samt af om- og tilbygninger indgår i beregningsgrundlaget i 2001-niveau med tillæg af 5 pct. eller i 2002 niveau, hvis dette beløb er mindre.

For alderspensionister fastfryses nedslagsprocenten for det særlige indkomstafhængige pensionistnedslag på niveauet i 2002.

7. Øvrige kommunale skatter

De kommunale skatter omfatter udover ejendomsværdiskatten de kommunale indkomstskatter samt grundskylden.

Skattestoppet omfatter også kommuner og amter. Regeringen vil derfor i forhandlingerne med kommunerne lægge op til, at der fra og med 2003 ikke sker stigninger i de gennemsnitlige kommunale indkomstskatteprocenter eller grundskyldspromiller. Det udelukker ikke, at den enkelte kommune fortsat skal have mulighed for at foretage nødvendige tilpasninger i den samlede økonomi, herunder justere skattesatserne i både opadgående og nedadgående retning. Men de gennemsnitlige grundskyldspromiller og indkomstskatter må ikke stige over niveauet for i år.

Skulle det alligevel ske, vil regeringen sikre, at det ikke slår igennem på niveauet for den samlede beskatning. Hvis f.eks. budgetlægningen i kommuner og amter for 2003 viser sig at øge den kommunale beskatning, vil dette blive modgået ved tilsvarende reduktioner af den statslige beskatning.

8. Kirkeskatten

Kirkeskatten er også omfattet af skattestoppet, idet den for medlemmer af folkekirken både de facto og formelt udgør en del af den samlede indkomstbeskatning.

Da budgetterne for 2002 i lighed med de kommunale budgetter er fastlagt før regeringens tiltræden, udmøntes skattestoppet på dette område ligeledes med virkning fra 2003.

Skattestoppet indebærer, at ligningsbeløbene for landskirkeskatten maksimalt må reguleres med omkostningsudviklingen (PL-regulering). De lokale kirkemyndigheder er anmodet om at overholde samme retningslinjer for de lokale ligningsbeløb, jf. Kirkeministerens henstilling til de lokale kirkemyndigheder herom. Det indebærer, parallelt med praksis på det kommunale område, at den landsgennemsnitlige kirkeskatteprocent ikke overstiger niveauet i 2002.

9. Skatteomlægninger

Hvis der er tvungne grunde til at indføre eller forhøje en skat eller afgift, vil dette ske således, at merprovenuet ubeskåret anvendes til at sænke en anden skat eller afgift. Samme princip vil blive anvendt, hvis det af miljømæssige grunde er ønskeligt at indføre eller forhøje en miljøafgift.

Såfremt Danmark bliver nødt til at sænke en skat eller afgift som følge af EU-beslutninger eller internationale aftaler, herunder juridiske underkendelser af hidtidig praksis, kan mindreprovenuet kompenseres gennem forhøjelser af andre skatter eller afgifter. Det forudsættes at en sådan omlægning er provenuneutral.

Forudsat at det fornødne råderum er tilvejebragt, vil regeringen fremlægge forslag til reduktion af skatten på arbejdsindkomst med virkning fra 1. januar 2004.

10. Gebyrer, brugerbetaling mv.

Gebyrer og afgifter mv. er enten skatter eller brugerbetaling.

Gebyrer med et fiskalt (skattemæssigt) sigte er betalinger for offentlige ydelser, hvor betalingen udgør mere end omkostningen ved at producere den pågældende ydelse. Sådanne gebyrer skal være hjemlet i lovgivning, jf. statens budgetvejledning og almindelig statslig konteringspraksis. Gebyrer med et fiskalt sigte er omfattet af skattestoppet og fastlåses i nominelle termer fra 2002.

Gebyrer, der ikke har et fiskalt sigte, er brugerbetaling - dvs. at betalingen for den pågældende ydelse kun er helt eller delvis omkostningsdækkende.

Brugerbetaling er ikke skatter, men derimod den andel af omkostningerne vedr. offentlige ydelser, som netop ikke er finansieret via skatten.

Eksisterende brugerbetaling mv.

Eksisterende brugerbetalingsordninger kan generelt reguleres med omkostningsudviklingen, hvorved brugerbetalingsandelen fastholdes over tid.

Eventuel ny brugerbetaling

Der skal – uafhængigt af skattestoppet – udvises forsigtighed med at indføre nye former for brugerbetaling eller hæve brugerbetalingsandelen. Ønsker herom skal forelægges Økonomiudvalget (for så vidt angår det statslige område), som træffer beslutning på baggrund af de konkrete begrundelser. Hvis ønsker om øget eller ny brugerbetaling er utilstrækkeligt begrundede, afvises de. På det kommunale område indgår ændringer i brugerbetalingsandelen i drøftelserne mellem stat og kommuner.

Som udgangspunkt skal to betingelser være opfyldt for at indføre brugerbetaling, eller øge brugerbetalingsandelen, for allerede eksisterende ordninger og ydelser:

- Provenuet fra den øgede brugerbetaling skal anvendes til sænkning af skatter eller afgifter.
- Den øgede brugerbetaling skal vedrøre en service, hvor borgerne har frit valg.

Hvor der er tale om varetagelse af helt nye opgaver, kan brugerbetaling undtagelsesvist og efter godkendelse i Økonomiudvalget indføres for helt eller delvist at dække de derved forbundne øgede udgifter. Udgifter til tilskudsbelagte aktiviteter er ikke omfattet af skattestoppet.

Salg af varer og tjenester på markedsmæssige vilkår er ikke omfattet af skattestoppet. Dette gælder f.eks. betalinger til offentlige forsyningsvirksomheder, licens mv. Disse betalinger reguleres i de specifikke sektorer.